

Gezamenlijk persbericht

De Eilandsraden van Bonaire, Sint Eustatius en Saba hebben kennisgenomen van de internetconsultatie van 2 september 2025 over de herziening van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (WolBes) en de Wet Financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (FinBes).

De raden uiten hun verbazing en teleurstelling dat zij wederom niet op adequate wijze zijn betrokken bij deze ingrijpende wijziging van de constitutionele basis en inrichting van de eilanden. Artikel 209 WolBes garandeert immers het recht van de openbare lichamen om deel te nemen aan de voorbereiding van wetgeving en belangrijke beleidsvoorstellen die hun taken, bevoegdheden of omstandigheden betreffen, waarbij hun praktische kennis wordt meegewogen. Uit het eilandelijk zelfbeschikkingsrecht van de drie eilanden volgt dat wijzigingen van de constitutionele basis en inrichting van de eilanden moeten berusten op de vrije wil en instemming van de eilanden. Zulke wijzigingen kunnen niet eenzijdig door de Nederlandse wetgever worden besloten maar moeten berusten op afspraken die het resultaat zijn van wederzijds overleg en consent.

Eerder, in oktober 2023, was een vergelijkbare internetconsultatie over WolBes en FinBes. Omdat er geen adequaat platform was om de inspraak van de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba uit te oefenen conform artikel 209 werd daarom van 4–6 maart 2024 in De Bilt een conferentie gehouden met de Eilandsraden, bestuurscolleges en gezaghebbers van de drie eilanden, samen met de Staatssecretaris en adviseurs, resulterend in de publiekelijk bekende afsprakenlijst D056033 (4 juni 2024). Deze lijst vormt de basis van de consensus tussen de openbare lichamen en Nederland over de ontwikkeling van de eilandbesturen en diende leidend te zijn voor de herzieningen.

Begin 2025 werden de bestuurscolleges echter eenzijdig geïnformeerd dat de WolBes-wijziging in consultatie zou gaan, met gedeeltelijke herziening van de gemaakte afspraken, zonder overleg of communicatie. Pogingen van de Eilandsraden om in gesprek te gaan met de toenmalige staatssecretaris Szabo stuitten op een afwijzing door de staatssecretaris .

Het huidige wetsvoorstel weerspiegelt deze eenzijdige aanpak en is wederom in strijd met artikel 209 WolBes en het eilandelijk zelfbeschikkingsrecht van de drie eilanden, zonder adequate inspraak van de Eilandsraden tot stand gekomen.

De Eilandsraden van Bonaire, Sint Eustatius en Saba achten dit onacceptabel. Alle wijzigingen van WolBes en FinBes moeten conform de afsprakenlijst van De Bilt plaatsvinden en in lijn zijn met artikel 209 WolBes en het eilandelijk zelfbeschikkingsrecht. Afwijkingen hiervan zijn in strijd met de geest van de WolBes en de condities waaronder de drie eilanden in 2010 tot het Nederlandse staatsbestel zijn toegetreden, en kunnen niet worden besloten dan met op vrije wil gebaseerde instemming van de drie eilanden. Het ontbreekt de zojuist gestarte internetconsultatie daarom aan legitimatie. De enige optie is dat de betrokken partijen weer met elkaar om de tafel gaan zitten, wat Bonaire, Sint Eustatius en Saba betreft zo snel mogelijk.